

ПРИЙНЯТТЯ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНИХ РІШЕНЬ В АСПЕКТІ РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВІДКРИТИХ ГІРНИЧИХ РОЗРОБКАХ

Технологія відкритих гірничих розробок, як сукупність способів зміни природного стану гірських порід у надрах Землі, спрямована на витяг мінеральних продуктів або використання підземного простору. Технологія відображає спосіб поєднання людини та засобів виробництва, що характеризує рівень його використання. Способи впливу засобів виробництва на масив гірських порід визначаються прийнятою організацією технологічного процесу для досягнення кінцевої мети.

Глобальні масштаби сучасного впливу людини на надра Землі сформували завдання оптимізації технології гірничих робіт, яке необхідно вирішити шляхом комплексного освоєння надр і пріоритетного розвитку еколого-орієнтованих технологій природокористування. Причому, відкриті гірничі розробки виявляють досить різноманітний та специфічний вплив на літосферу, що пов'язано, насамперед, із проникненням у земну кору, вилученням з надр більших масивів гірських порід, руйнуванням земної поверхні тощо.

Сучасні взаємовідносини суспільства та природи характеризуються наявністю екологічних обмежень, необхідністю технологічного вирішення питань щодо охорони природи, зокрема, запобіганню виникненню еколого-економічних проблем. Актуалізація цих проблем потребує підвищення уваги до їх вирішення при використанні методів прийняття еколого-орієнтованих рішень. За даними [1], витрати на запобігання можливих негативних впливів на навколишнє середовище, екологізацію виробництва окупаються в середньому за 5–7 років. Включення екологічних факторів у процедуру прийняття рішень на стадії проектування обходиться в 3–4 рази дешевше наступного впровадження додаткового очисного устаткування.

Наведені лише деякі приклади наслідків експлуатації родовищ корисних копалин та для того щоб уникнути їх суспільство має враховувати також обмеженість мінеральних запасів, які лише частково відтворюються. Тому прийняття еколого-орієнтованих рішень щодо прийняття технології видобування корисних копалин, їх раціональне використання для виробництва продукції має бути головним напрямом розвитку гірничодобувних підприємств, зокрема при диверсифікації виробництва [2].

Що стосується природоохоронних заходів за досліджуваною темою, то можна виділити наступні види рішень, що приймаються гірничодобувним підприємством:

- технологічні рішення приймаються підприємством, яке відпрацьовує родовище та використовує для цього природні ресурси;
- технологічні рішення приймається з урахуванням результатів аналізу проблемної ситуації та стану об'єкту, що розглядається;
- технологічні рішення приймається шляхом вибору одного з можливих варіантів, який визнається кращим за критерієм екологічної ефективності у даних умовах.

Екологічна ефективність технологічних рішень відпрацювання родовища, врешті-решт, обумовлена підвищенням якості життя людей на території гірничопромислового регіону. Тобто, якість життя перебуває в сфері впливу цих рішень за умови їх впровадження й повної реалізації. Отже, вирішення еколого-технологічних проблем мають також чітко виражену соціальну спрямованість, а на їх прийняття чинить вплив просторовий та часовий чинники.

Література

1. Научные основы рационального природопользования при открытой разработке месторождений: монография / Г.Г. Пивняк, И.Л. Гуменик, К. Дребенштедт, А.И. Панасенко. – Днепропетровск: НГУ, 2011. – 568с.
2. Шаповал В.А. Підвищення ефективності використання основних фондів гірничозбагачувальних комбінатів шляхом диверсифікації виробництва: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / В.А. Шаповал; Нац. гірн. ун-т. – Д., 2003. – 18 с.

